

Helge Moe
Nordåsgrenda 136
5235 Rådal

Trondheim, 13.12.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/13030

Saksbehandler:
Marthe Tangvold Bårdsen

Søknad om tillatelse etter forskrift om fremmede organismer 2018 - Utsetting – Ferskvannsorganismer

Det vises til søknad datert 14.11.2018, der det søkes om tillatelse til utsetting av 300 ørrettyngel (*Salmo trutta*) i Knappentjernet i Bergen kommune. Det opplyses at fisken skal kjøpes fra Voss klekkeri. Søker opplyser at formålet med utsettingen er å etablere ørret i et tjern som har hatt flere utsettinger, men som nå er fisketomt. Det opplyses at tjernet har utløp til sjø via en 400 meter rørlagt bekk, at det er det eneste vannet i vassdraget, og at det ikke er naturlig gytebekk i tjernet. Søker opplyser at han har fått tillatelse til å samle noen små vannsig innerst i tjernet og lage en bekk som nå er utformet med fem små kulper, med elvegrus over en strekning på 30 meter. Søker opplyser videre at Knappentjernet er et 40 dekar stort og at det tidligere har vært et drikkevann. Tjernet ligger i et lite turområde.

Ifølge søker er det ved to anledninger tidligere gitt tillatelse til utsetting av ørret i Knappentjernet med fisk hentet fra uttynningsfiske i Kalandsvannet og fra sportsfiske i Myrdalsvannet. I tillegg har det vært flere øvrige utsettinger i tjernet. Tjernet har imidlertid vært fisketomt siste 30 år.

Tidsrommet for planlagt utsetting er fra 30.05.2019 til 30.09.2020.

Det rettslige grunnlaget

Utsetting i sjø og vassdrag av organismer som ikke er av stedegen stamme krever tillatelse etter forskrift om fremmede organismer § 10 første ledd bokstav b, som er hjemlet i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Utsetting i vassdrag av stedegen stamme til kultiveringsformål krever derimot tillatelse etter forskrift om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer for kultiveringsformål § 2, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven og naturmangfoldloven. Etter sistnevnte forskrift kan det også gis tillatelse til utsetting av innlandsfisk fra samme kultiveringssone. Ettersom det er snakk om utsetting av ørret som ikke er kommer fra samme kultiveringssone som Knappentjernet befinner seg i, krever tiltaket tillatelse etter forskrift om fremmede organismer.

Formålet med forskrift om fremmede organismer er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for

naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Miljødirektoratet kan, etter søknad, gi tillatelse til utsetting. Ved vurdering av søknaden, skal det særlig legges vekt på om den omsøkte organismen kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er lagt til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Vurderingen av om det skal gis tillatelse, skal ikke omfatte hensyn til dyrehelse som ivaretas av matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd.

Miljødirektoratets vurdering

Søker opplyser at ørretyngelen som ønskes satt ut skal kjøpes fra Voss klekkeri. Voss klekkeri ligger i kultiveringssone 2 i Hordaland, mens Knapptjern ligger i kultiveringssone 4 i Hordaland.

Knapptjernet er sannsynligvis et naturlig fisketomt tjern med et bratt utløp til sjø som har forhindret oppvandring av fisk. Knapptjern har tidligere vært en del av drikkevannsforsyningen i Bergen kommune, og er i den forbindelse demt opp. Tjernet ligger i et mye brukt friluftsområde og det har ved minst to anledninger tidligere vært gitt tillatelse til utsetting av ørret i vannet med fisk hentet fra uttynningsfiske i Kalandsvannet og fra sportsfiske i Myrdalsvannet, som begge ligger i samme kultiveringssone som Knapptjern.

Før vedtagelsen av forskrift om fremmede organismer, var all utsetting av ferskvannsorganismer regulert under lakse- og innlandsfiskeloven. Det er derfor relevant å trekke inn retningslinjer for forvaltningen av kultiveringsvirksomheten som ble utarbeidet under lakse- og innlandsfiskeloven når man vurderer hvilke følger for naturmangfoldet det omsøkte tiltaket kan ha. Av hensyn til å unngå genetisk innkryssing i fiskebestander, og uønsket spredning av parasitter og andre fiske sykdommer, er det utarbeidet fylkesvise kultiveringsplaner. Kultiveringsplanen for vassdrag i Hordaland (1994) deler fylket inn i flere kultiveringssoner, og fastslår at ikke skal overføres villfisk, stamfisk, settefisk eller rogn mellom kultiveringssoner. Kultiveringssoner er et forvaltningsmessig verktøy for å bevare genetisk variasjon og særegenhet i ørretbestander.

Innlandsfisk, som anadrom laksefisk, har forskjellige genetiske bestander. For å opprettholde bestanders genetiske integritet, er det etter Miljødirektoratets vurdering ikke ønskelig at det flyttes fisk mellom kultiveringssoner.

Etter Miljødirektoratets vurdering, er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig i denne saken, jf. naturmangfoldloven § 8. Førre var-prinsippet (§ 9) kommer ikke til anvendelse. Da tiltaket er vurdert til å kunne medføre risiko for uheldige følger på biologisk mangfold, foretas det ingen nærmere vurdering etter naturmangfoldloven § 10. Ettersom det gis avslag, foretas ingen nærmere vurdering av naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Det er tidligere gitt tillatelse til utsettinger med fisk fra nærliggende vann innenfor samme kultiveringssone. Dette kan det søkes fylkeskommunen om. Vi viser i denne sammenheng til Direktoratet for naturforvaltnings retningslinjer for kultivering av innlandsfisk (1998), hvor det står: "I naturlige fisketomme vann skal utsettinger ikke tillates. Unntak fra regelen kan gjøres i vann som ligger i områder som blir tilrettelagt som tur- og friluftsområde nær byer og tettsteder. Stamfisk bør tas fra ett eller eventuelt noen få nærliggende vann med tilnærmet de samme naturlige forhold som det vannet hvor utsettingene skal foregå."

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om utsetting av fremmede organismer § 10, avslår Miljødirektoratet følgende søknaden om tillatelse til utsetting av ørret for kultivering i Knappentjernet med fisk fra Voss klekkeri.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Raoul Bierach
seksjonsleder

Marthe Tangvold Bårdsen
rådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.